

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

підготовки бакалавра
галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа»

Силабус навчальної дисципліни «Економіка підприємства» підготовки бакалавра у галузі знань 24«Сфера обслуговування», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа».

Розробник: Павлов К.В., професор кафедри підприємництва та маркетингу, доктор економічних наук, професор.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри підприємництва та маркетингу

протокол № 1 від 28. 08. 2021 р.

Завідувач кафедри

Павлов К.В.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	24«Сфера обслуговування», 241 «Готельно-ресторанна справа», «Готельно-ресторанна справа», Перший (бакалавр)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 26
		Практичні (семінарські) 24 Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Консультації 8
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 62
Мова навчання	Форма контролю: екзамен	
		<u>українська</u>

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: ПАВЛОВ КОСТЯНТИН ВОЛОДИМИРОВИЧ

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри підприємництва та маркетингу

Мобільний телефон: 097-283-08-08

E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. **Анотація курсу.** Дисципліна «Економіка підприємства» належить до переліку нормативних дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких обґрунтованих знань з основ економіки підприємства.

2. **Пререквізити.** Вивчення дисципліни базується на знаннях таких дисциплін як «Вступ о спеціальності», «Макроекономіка» «Мікроекономіка».

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме глибокому розумінню дисциплін професійної спрямованості.

3. **Мета і завдання навчальної дисципліни.** Мета навчальної дисципліни – формування у студентів знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є: вивчення системних характеристик економіки на підприємстві; оволодіння інструментарієм визначення ефективності діяльності підприємства як однією з

найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмій використовувати методи та інструменти економіки підприємства для прийняття управлінських рішень.

Після завершення вивчення дисципліни студенти зможуть:

- виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку;
- економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру;
- визначати ефективність формування і розвитку персоналу підприємства;
- аналізувати фінансовий стан підприємства, розробляти рішення щодо управління прибутком і грошовими потоками,
- формувати структуру капіталу; розробляти й удосконалювати методичний інструментарій фінансової діагностики;
- розробляти систему інвестування на підприємстві;
- формувати організаційний механізм економічного управління підприємством.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 02. Здатність організувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність;

СК 05. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

СК 10. Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу;

СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

СК 13. Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

Програмні результати

РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства;

РН 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу;

PH 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

PH 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

**Структура навчальної дисципліни.
Денна форма навчання**

2	Усього	Лек.	Прак тичні	Сам. роб.	Консуль тації	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства та його ресурсне забезпечення						
Тема 1. Підприємство в сучасній економічній системі	7	2	1	4	-	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	7	2	1	4	-	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 3. Необоротні активи підприємства	9	2	2	4	1	ДС,Т, РМГ / 23
Тема 4. Оборотні активи підприємства	9	2	2	4	1	ДС,Т,РЗ / 3
Тема 5. Персонал підприємства, його продуктивність	9	2	2	4	1	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 6. Оплата праці на підприємстві	9	2	2	4	1	ДС,Т,РЗ / 3
Разом за модулем 2	50	12	10	24	4	24
Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства						
Тема 7. Виробнича програма і збут продукції	10	2	2	6	-	Т, П, РЗ / 3
Тема 8. Витрати підприємства	9	2	2	5	-	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 9. Ціна продукції. Ціноутворення в умовах ринку	9	2	2	5	-	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 10. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	11	2	2	6	1	ДС,Т, РМГ / 4
Тема 11. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства	10	2	2	5	1	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 12. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства	11	2	2	6	1	ДС,Т, РМГ / 3
Тема 13. Економічний ризик та управління ним	10	2	2	5	1	ДС,Т, РМГ / 3
Разом за модулем 2	70	14	14	38	4	26
Види підсумкових робіт					60	
Модульна контрольна робота 1					МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2					МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів	120	26	24	62	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Бали***: поточне оцінювання проводиться за 12-бальною національною шкалою, що пропорційно переводиться за середньою поточною оцінкою, виходячи із того, що поточне оцінювання модуля 1 та модуля 2 не перевищує 20 балів.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути результатами їх особистої роботи. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала за кожну роботу). Пропущені заняття без поважних причин повинні бути відпрацьовані здобувачем за індивідуальним графіком. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки модульні контрольні роботи проходять у формі он-лайн тестування та є можливість отримати відповідну кількість балів на іспиті. Перескладання модулів можливе лише з дозволу деканату та за умови наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять - усно	15
Представлення результатів у вигляді презентацій	10
Розв'язування практичних завдань, написання тез доповідей	15
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–5) – тести	15
Модульна контрольна робота 2 (теми 6–9) – тести	15
Модульна контрольна робота 1 (теми 10–13) – тести	15
Модульна контрольна робота 1 (теми 14–18) – тести	15
Залік (теми 1–12) – тестування	60
Форма контролю	Екзамен

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 75 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання екзамену. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, або бажає підвищити рейтинг на екзамен, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за екзамен (максимум 60 балів).

Екзаменаційна оцінка визначається за результатами опитування лекційного матеріалу.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно	Здобувач опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89	Добре	Здобувач опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81	Добре	Здобувач опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74	Задовільно	Здобувач опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66	Задовільно	Здобувач опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Незадовільно з можливістю з повторного складання	Здобувач опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Антошкіна Л. І. Організація виробництва промислового підприємства: підруч. для студентів екон. спец. вищ. навч. закл. Донецьк: Юго-Восток, 2009. 224 с.
2. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. Київ: Центр учб. літ., 2011. 328 с.
3. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посіб./за заг.ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
5. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 260 с.
6. Гетьман О. О. Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с
7. . Господарський Кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 20.06. 2020 р.).
8. Економіка підприємства: навч. посіб./за ред. О. П. Крайник. Львів: Інтелект-Захід, 2005. 296 с
9. Економіка підприємства: підручник/за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КНЕУ, 2016. 528 с.
10. Економіка підприємства: підручник/за ред. А. В. Шегди. Київ: Знання, 2006. 614 с. 759
11. Економіка підприємства: підручник/за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Вид. 2-ге, переробл. та доповн. Луцьк: РВВ Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2014. 608 с.
12. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
13. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с.
14. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
15. Економіка підприємства: підручник/заг. ред. Й. М. Петровича. Львів: Новий Світ, 2004. 680 с.
16. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. для студентів вищ. навч. закл. Київ: Центр учб. літ., 2009. 728 с.
17. Козик В. В., Смельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
18. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>. (дата звернення: 24.04.2020).
19. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник/за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

20. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13–14, 15–16, 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.04.2020). Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2014. 268 с. 76. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Voly
21. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб./Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В. та ін./ за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк: ВежаДрук, 2019. 571 с.
22. Сідун В. А., Пономарьова Ю. В. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. та доповн. Київ: Центр навч. літ., 2006. 356 с.
23. Шваб Л. І. Економіка підприємства: підручник. Київ: Каравела, 2015. 416 с.
24. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова

1. Галушак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. Організація виробництва: навч. посіб. для виконання практич. завдань та самостійного вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 139 с.
2. Гриньова В. М., Салун М. М. Організація виробництва. підруч. для студентів вищ. навч. закл. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2007. 576 с.
3. Довідник кваліфікаційних характеристик працівників. URL: <https://www.kadrovik01.com.ua/article/3641-dovdnik-kvalifikatsynih-harakteristik-profesyratsvnykv-perelk-vpuskv> (дата звернення: 24.04.2020).
4. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2009. 384 с. Е
5. економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посіб./ В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін. Київ: Правова єдність, 2009. 544 с.
6. Економічна діагностика: навч. посіб./Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Мойорова Н. І. та ін. Львів: Новий світ–2000, 2009. 452 с.
7. Економічна діагностика: практикум/Т. Д. Костенко, А. А. Герасимов, В. С. Рижиков та ін. Київ: Центр учб. літ., 2007. 186 с.
8. Економічний ризик: методи оцінки та управління: навч. посіб./ Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін./за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 208 с.
9. Євдокимова Н. М., Кірієнко А. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2005. 110 с.
10. Загорна Т. О. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2007. 320 с.
11. Заїнчковський А. О., Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Київ: Центр уч. літ., 2009. 256 с.

12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 24.04.2020).

13. Закон України. Проціни і ціноутворення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 24.04.2020).

14. Захарчин Г. М., Любомудрова Н. П., Винничук Р. О. Мотивування й розвиток персоналу: культурологічний аспект: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 284 с.

15. Зацеркляний М. М., Мельникова О. Ф. Основи економічної безпеки: навч. посіб. Київ: КНТ, 2009. 337 с. .

16. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: ВТДУніверситет. кн., 2010. 334 с. 760

17. Інвестування: практикум/Т. В. Майорова, С. В. Урванцева, В. І. Максимович/за наук. ред. Т. В. Майорової. Київ: КНЕУ, 2012. 577 с.

18. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 24.04.2020).

19. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України №2597-VIII від 18.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753> (дата звернення: 01.02.2020).

20. Козаченко А. В., Пономарев В. П., Ляшенко А. Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения: монографія. Киев: Либра, 2003. 280 с.

21. Козик В. В., Гавриляк С. А. Організація виробництва: навч. посіб. для студентів дис.-танц. форми навч. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2005. 159 с.

22. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2014. 268 с.

23. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Voly_nets_OGROR2018.pdf (дата звернення 18.06.2020).

24. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 352 с.

25. Пріб К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 432 с.

26. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.

27. Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

3. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

4. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf>
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>.
7. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL: <http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>
8. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf